

Onderwerp Inbreng Stedin voor het rondetafelgesprek
over de aanpassing van de gasaansluitplicht

Onderwerp Inbreng Stedin voor het rondetafelgesprek
over de aanpassing van de gasaansluitplicht

Naam Reinout Wissenburg
Afdeling Strategie&Innovatie
Telefoon +31 6 1186 3789

Inleiding

In 2050 zal de gebouwde omgeving CO2-neutraal moeten zijn. Hiervoor is het nodig om het aardgasgebruik in de Nederlandse gebouwde omgeving uit te faseren. Op dit moment worden netbeheerders echter nog verplicht nieuwe woningen aan te sluiten op een gasnet als de projectontwikkelaar daarom vraagt. In 2017 wordt driekwart van de nieuwe woningen nog op het gasnet aangesloten, terwijl de technologieën voor het bouwen van gasloze, energiezuinige woningen beschikbaar en betaalbaar zijn.

Het is dan ook belangrijk om spoedig de bestaande aansluitplicht die netbeheerders hebben om woningen op het gasnet aan te sluiten aan te passen. Zo kan een concrete stap gezet worden in de transitie naar een CO2-neutrale gebouwde omgeving. Ook kan zo worden voorkomen dat netbeheerders moeten investeren in stranded assets. De maatschappelijke kosten voor de aanleg en het onderhoud van het gasnet zullen onnodig toenemen als de aansluitplicht niet aangepast wordt.

Het recht op aardgas moet overgaan in een techniekneutraal warmterecht: een recht op een aansluiting op – afhankelijk van de lokale situatie – een warmtenet, een (verzwaard) elektriciteitsnet of een duurzaam gasnet. Hiervoor moeten de volgende drie onderwerpen opgepakt worden:

1. Geef gemeenten de ruimte voor aardgasvrije nieuwbouw;
2. Maak een wettelijk kader hoe ook bestaande wijken van het aardgas te halen;
3. Maak van aardgasvrije gebouwde omgeving de landelijke standaard

Stedin bouwt met deze inbreng voort op de inbreng van Netbeheer Nederland en vult die graag aan met enkele praktijkvoorbeelden die illustreren waarom de bestaande gasaansluitplicht om aanpassing vraagt.

1 Praktijkvoorbeelden

De volgende praktijkvoorbeelden benadrukken de noodzaak om de aansluitplicht aan te passen:

- A. In ons netgebied zijn er meerdere nieuwbouwwijken die nu al zonder gasnet en all-electric zijn gebouwd. Echter, omdat de gasaansluitplicht nog steeds van kracht is in deze wijken, kan de aanvraag van slechts één bewoner betekenen dat Stedin een compleet nieuw gasnet moet aanleggen. De kosten daarvan worden door alle andere klanten van Stedin betaald. De maatschappelijke kosten hiervan zijn zeer hoog en onverantwoord.
- B. In een aantal gemeenten zijn er problemen met warmtenetten. De warmteleveranciers willen in sommige gevallen de warmtelevering staken. Omdat de gasaansluitplicht nog van kracht is, wordt de optie van een gasaansluiting beschouwd als terugvaloptie en dus wordt de warmtelevering gestaakt en de woningen en/of kantoren (bedrijventerreinen) alsnog aangesloten op het gasnet.

- C. In sommige woonwijken krijgen bewoners bij renovatie de keuze of zij nog een gasaansluiting willen voor koken (kookgas) of dat zij een volledige all-electric woning (met warmtepomp) wensen. Het nadeel hiervan is dat in zo'n wijk een versnipperd gasnet moet worden aangelegd waardoor de kosten per aangeslotene hoger ligt dan de gemiddelde kosten. Omdat deze kosten niet kunnen worden doorberekend, worden ook deze meerkosten door alle andere klanten van Stedin betaald.
- D. Er zijn voorbeelden van wijken waar een warmtenet is aangelegd waarop nieuwe woningen in een nieuwe wijk worden aangesloten, waarbij het warmtenet is gedimensioneerd op het destijds opgestelde bouwprogramma. In een latere fase wordt besloten extra woningen bij te bouwen, maar omdat het warmtenet al 'vol' zit, wordt voor de nieuwe woningen alsnog een gasaansluiting aangevraagd. Dat betekent dat voor een klein plukje van de nieuwe woningen alsnog een nieuw gasnet moet worden aangelegd.

2 Oplossingsrichting

Stedin pleit voor een robuuste oplossing. Dat betekent een aanpassing van de Gaswet t.a.v. de gasaansluitplicht (art. 10 lid 6a).

De minister heeft de Tweede Kamer geïnformeerd over zijn voornemen de aansluitplicht in de Gaswet via een Nota van Wijziging van de Warmtewet aan te passen. Stedin steunt het voornemen van de minister om gemeenten de mogelijkheid te geven gebieden aan te wijzen waar de gasaansluitplicht niet geldt, maar sprake zal zijn van een alternatieve warmtevoorziening. Gezien de huiver van gemeentes om gebruik te maken van hun bevoegdheid warmtegebieden aan te wijzen (PBL-rapport 'Het handelingsperspectief van gemeenten in de energietransitie naar een duurzame warmte- en elektriciteitsvoorziening'), zou het aanbeveling verdienen om de gasaansluitplicht voor nieuwbouw in zijn geheel te schrappen.

Stedin wijst daarbij op een belangrijke randvoorwaarde: Het is voor de betaalbaarheid van het energiesysteem van belang dat een gebied dat door het ene college van B&W is uitgesloten van de gasaansluitplicht, niet door een volgend college wordt aangewezen als gebied waar de gasaansluitplicht weer geldt. Dit voorkomt maatschappelijk onverantwoorde investeringen in energie-infrastructuur. Het is noodzakelijk dat in de wet wordt geborgd dat infrastructurele keuzes niet na enkele jaren ongedaan kunnen worden gemaakt.

3 Kosten voor de koper

Stedin heeft een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren door ingenieursbureau DWA naar de kosten van gasloze nieuwbouw. DWA onderzocht wat de verschillen zijn in maandlasten en de totale kosten over een bepaalde periode ('total cost of ownership') tussen een woning die nog met een gasketel wordt gebouwd en een woning zonder gasaansluiting die wordt verwarmd met een warmtepomp. Voor zes woningtypes is de businesscase vanuit het perspectief van de bewoner doorgerekend.

De berekeningen van DWA laten zien dat voor 5 van de 6 woningtypes de maandlasten van een nieuwbouwwoning zonder aansluiting op het gasnet gelijk of lager zijn dan voor een woning met een gasketel en aansluiting op het gasnet. Hierbij is gerekend met de totale kosten voor de bewoner (hypotheeklasten, onderhoudskosten, energiekosten) op basis van een periode van 15 jaar (de levensduur van een gasketel). Alleen de galerijwoning scoort iets minder goed, maar het verschil is minimaal. Wordt gerekend over een periode van 30 jaar, dan geldt dat de kosten voor alle woningtypes lager zijn.

4 Contact

Voor meer informatie kunt u terecht bij Reinout Wissenburg, Public Affairs Stedin: reinout.wissenburg@stedin.net.